

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
суспільних наук
Протокол № 5
від 21 січня 2025 року

КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
освітній ступінь «Магістр»

Ужгород 2025

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

**Інформація про вибірково навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркового навчальних дисциплін
на 2025/2026 навчальний рік

Назва дисципліни	Іміджологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники з іміджології, маркетингу, масових комунікацій, зв'язків з громадськістю, психології, культури спілкування, зокрема: 1. Барна Н. В. Іміджологія: навч. посіб. для дистанц. навчання / за наук. ред. В. М. Бебика. Київ: УН-Т «Україна», 2007. 217 с. URL: https://www.twirpx.com/file/485900/2 . 2. Бондаренко І. С. Іміджологія у системі гуманітарних знань: культурно-освітні стратегії. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. 320 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1678 3. Бугрим В. В. Іміджологія/ Іміджмейкінг: навчальний посібник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. 250 с. URL: https://library.nusta.edu.ua/depository/%D0%9E%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/%D0%86%D0%BC%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.%20%D0%86%D0%BC%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B3.%20%D0%91%D1%83%D0%B3%D1%80%D0%B8%D0%BC%20%D0%92.2013%D1%80.pdf 4. Болотова В.О. Іміджологія: текст лекцій для студентів / В. О. Болотова, Н. О. Ляшенко, К. А. Агаларова. Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 150 с. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/53e3f9f6-a404-4a39-b273-b295c8de57c6/content
Форма проведення занять	Лекція, лекція-бесіда, практичні заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни «Іміджелогія» – засвоєння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти фундаментальних знань, ключових понять і процесів із галузі іміджелогії; формування умінь і навичок усебічного аналізу та створення іміджевої продукції різних типів.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Вміти створювати позитивний корпоративний, індивідуальний та особистісний імідж через знайомство із засобами, техніками, прийомами, технологіями його побудови.
- Здійснювати збір, обробку, аналіз, систематизацію інформації і розробляти тактику формування іміджу організації, лідера, керівника; формувати і аналізувати звітність про здійсненні заходи у сфері покращання іміджу та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- Знати значення культури ділового мовлення як важливої складової іміджу лідера; знати особливості публічних виступів та вміти організувати та провести ділову зустріч, переговори; вміло використовувати мову тіла під час ділових контактів; вміти здійснювати позиціонування зовнішнім виглядом.

Крім того, вивчення вказаної навчальної дисципліни дозволить здобувачу другого (магістерського) рівня вищої освіти у подальшому використовувати отримані навички при створенні бажаного образу (іміджу) елементів політичних та соціальних систем та організації впливу на імідж, а також використовувати на практиці результати політичних досліджень при аналізі іміджу політичного лідера, політичних та державних організацій.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни. Явище імідж та його соціально-психологічна природа.

Тема 2. Типізація іміджу.

Тема 3. Іміджмейкінг як технологія формування іміджу та професійна діяльність.

Тема 4. Технології побудови іміджу.

Тема 5. Технології управління особистісним іміджем.

Тема 6. Політичний імідж: поняття, сутність та типологія. Імідж публічного політика.

Тема 7. Методи впливу на громадськість: вербальні та невербальні комунікації.

Тема 8. Формування іміджу організації (корпоративного іміджу).

Тема 9. Імідж країни.

**Інформація про вибірково навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 навчальний рік

Назва дисципліни	Основи професійної етики і протоколу в політиці
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	<p>Сайт електронного навчання; підручники, посібники з етики державного управління, з основ дипломатичного протоколу та ділового етикету, з основ етики ділового спілкування, зв'язків з громадськістю, психології, зокрема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Норми та стандарти поведінки державних службовців: методичні матеріали. Харків, 2020. URL: https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1062/106133/Attaches/normi_ta_standarti_povedinki_derzhavnih_sluzhbovtsiv..pdf 2. Етичний кодекс державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. НАДС. 2019. URL: https://nads.gov.ua/news/etichnij-kodeks-derzhavnih-sluzhbovciv-ta-posadovih-osib-miscevogo-samovryaduvannya 3. Професійна етика. Норми по професійних ділових відносин: навч. матеріали онлайн. URL: http://pidruchniki.com/10280405/menedzhment/profesiynna_etika_normi_profesiynnih_dilovih_vidnosin https://nads.gov.ua/news/etichnij-kodeks-derzhavnih-sluzhbovciv-ta-posadovih-osib-miscevogo-samovryaduvannya 4. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол і етикет. Навчальний посібник. К.: Знання, 2016. 380 с. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk779517.pdf 5. Афанасьєв І. Діловий етикет. Етика ділового спілкування. 2-е вид., перероб., доп. К.:Альтпрес, 2014. 368 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lesko_Oleksandr/Etyka_dilovykh_vidnosyn.pdf
Форма проведення занять	Лекція, лекція-бесіда, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни «Основи професійної етики і протоколу в політиці» є вивчення основних правил ділового етикету й протоколу, використання їх на практиці в спілкуванні з колегами, керівництвом, підлеглими, органами публічного управління, політичними партіями та громадськими організаціями.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові компетентності):

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати норми та правові основи дипломатичного протоколу й розуміти специфіку протокольного забезпечення багатосторонньої дипломатії (міжнародних нарад, конференцій, симпозіумів тощо).
- Вміти дотримуватись загальноприйнятих норм службового етикету, застосування ділової атрибутики.
- Вміти використовувати набуті комунікативні навички з метою налагодження ефективних зв'язків у діловій практиці, із представниками ЗМІ, різними групами громадськості тощо.
- Вміти оформляти різноманітні документи, пов'язані з дипломатичною діяльністю: візитні картки, запрошення на дипломатичні прийняття і відповіді на них тощо.
- Вміти організувати прийоми та зустрічі відповідно до протоколу, розробляти програми візитів іноземних партнерів; забезпечувати правильне використання символів державного суверенітету; дотримуватись дипломатичного протоколу в міжнародній сфері.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття та історія ділового етикету й протоколу.

Тема 2. Законодавство та механізми звітності й нагляду як елементи етичної інфраструктури. Етичні кодекси в системі державного управління. Норми й традиції ділового протоколу.

Тема 3. Дотримання норм етикету як складова іміджу сучасної ділової людини, політика. Етичні виміри організаційної культури органів державної влади.

Тема 4. Особливості та вимоги до професійної етики в умовах інформаційного суспільства;

Тема 5. Етикет символів державного суверенітету.

Тема 6. Ділові візити та бесіди.

Тема 7. Особливості складання та заповнення документів.

Тема 8. Протокол організації та проведення офіційних заходів. Правила етикету на прийомах.

Тема 9. Етикет вітань та представлень. Етикет вручення та прийняття подарунків.

Тема 10. Дрес-код в роботі органів державної влади.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Соціальні мережі та ведення бізнесу в цифрову епоху
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра програмного забезпечення систем
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення теорії та практики використання соціальних мереж для досягнення бізнес-цілей.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні принципи та технології використання соціальних мереж для підтримки бізнесу.
- Знати інструменти та методи аналізу та вимірювання ефективності соціальних медіа-кампаній;
- Вміти аналізувати соціальні мережі та їх функціональні можливості для розвитку бізнесу;
- Вміти розробляти соціальну медіа-стратегію та планувати соціальні медіа-кампанії;

- Вміти взаємодіяти з аудиторією в соціальних мережах та побудувати відносини з клієнтами та партнерами за допомогою соціальних мереж;
- Вміти аналізувати вплив соціальних мереж на репутацію бренду та контролювати цей вплив.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни :

- знати основні принципи та технології використання соціальних мереж для підтримки бізнесу;
- знати інструменти та методи аналізу та вимірювання ефективності соціальних медіа-кампаній;
- вміти аналізувати соціальні мережі та їх функціональні можливості для розвитку бізнесу;
- вміти розробляти соціальну медіа-стратегію та планувати соціальні медіа-кампанії;
- вміти взаємодіяти з аудиторією в соціальних мережах та побудувати відносини з клієнтами та партнерами за допомогою соціальних мереж;
- вміти аналізувати вплив соціальних мереж на репутацію бренду та контролювати цей вплив.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Соціальні мережі та їх вплив на суспільство та бізнес.

Тема 2. Використання соціальних мереж для маркетингу, реклами та PR.

Тема 3. Використання соціальних мереж для збільшення продажів та підвищення лояльності клієнтів.

Тема 4. Використання соціальних мереж для комунікації зі співробітниками та партнерами.

Тема 5. Стратегії розвитку присутності в соціальних мережах.

Тема 6. Аналіз поведінки користувачів соціальних мереж та використання цієї інформації для покращення продуктів та послуг.

Тема 7. Захист персональних даних у соціальних мережах та етичні аспекти використання соціальних мереж у бізнесі.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Інтернет-технології в політичному процесі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки Інформаційно-аналітична діяльність у політиці
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Доскіч Л. С. Інтернет-технології: від допоміжного засобу політичного просування до найважливішої складової виборчих кампаній. <i>Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія</i> . 2022. № 3. С. 70 – 75. 2. Курбан О. В. Інтернет-технології та онлайн-соціальні мережі у сучасній гібридній війні. <i>Наукові записки [УАД]</i> . 2017. № 1. С. 264–273. 3. Недбай В.В. Блог як феномен політичної комунікації. <i>Вісник Харківського Національного Університету ім. Каразіна: «Питання політології»</i> . 2019. № 839. С.156 – 161. 4. Петришина М.О, Правник С.О. Право на доступ до інтернету та його конституційно-правове регулювання у зарубіжних країнах та Україні. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2021.№3. С. 62-66. Політичні технології в сучасних владних процесах : навчальний посібник / В. Ф. Смолянчук, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк та ін. К.: КНЕУ, 2021. 328 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Інтернет-технології в політичному процесі» є набуття магістрантами цілісного і комплексного уявлення про основні тенденції та особливості процесу проникнення інтернет- технологій у такі сфери життя суспільства, як державне управління, вибори та політична конкуренція, а також прояви протестної активності.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів

вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
 - Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
 - Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати принципи, технологічні особливості інтернету, специфіку його застосування у політичному процесі.
- Знати можливості використання мережевих ресурсів та інтернет-технологій у політичній сфері.
- Знати сутність та значення інтернет-технологій у розвитку сучасного інформаційного суспільства, небезпеки та загрози, що виникають у цьому процесі.
- Вміти застосовувати інтернет у процесі отримання політичної інформації.
- Вміти застосовувати інтернет-технології в організації зв'язків з громадськістю.
- Вміти працювати в інтернеті та використовувати його ресурси, користуватися пошуковими системами, працювати з інформацією у глобальних комп'ютерних мережах.
- Володіти навичками сучасного політологічного дослідження процесів мережевої комунікації, їх основних елементів та механізмів функціонування.
- Володіти навичками використання інформаційних ресурсів комп'ютерних мереж та інтернет-технологій.
- Володіти навичками участі у прикладних політичних дослідженнях та аналітичній роботі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Інтернет-технології в політиці : зміст поняття.

Тема 2. Інтернет-технології в умовах сучасного політичного процесу.

Тема 3. Роль політичних інтернет-технологій у передвиборчих кампаніях.

Тема 4. Роль інтернет-технологій в політичних комунікаціях.

Тема 5. Вплив мережі інтернет на зростання громадянської активності.

Тема 6. Технології медіаманіпулювання в мережі інтернет.

Тема 7. Моделі інтернет-цензури у сучасних державах.

Тема 8. Інтернет технології в політичному житті сучасної України.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Методи багатовимірного політичного аналізу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки Інформаційно-аналітична діяльність у політиці
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Бахрушин В.Є. Методи аналізу даних : навчальний посібник для студентів. Запоріжжя: КПУ, 2011. 268 с. 2. Криворучко О. І. Індeksi суспільно-політичних перетворень на пострадянському просторі: порівняльний аналіз. <i>Магістеріум. Політичні студії</i> . 2014. Випуск 58. С. 77-81. 3. Сакало О. Є. Сьома хвиля світового дослідження цінностей (World Values Survey): історія, методологія та методика. <i>Актуальні проблеми філософії та соціології : Науково-практичний журнал</i> . Одеса, 2021. Вип. 31. С. 69-73. 4. Світове дослідження цінностей 2020 в Україні. Український центр європейської політики. Київ, 2020. 217 с. 5. Статистичне моделювання та прогнозування: навчальний посібник/ Під ред. О. В. Раєвської. Х.: ВД «Інжек», 2014. 578 с. 6. Статистична обробка даних в системі публічного управління : навч. посіб. / Г.А. Старушенко. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 144 с. Сучасні методи та інструменти політичної науки: колективна монографія / за наук. ред. Віталія Литвина. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 296с.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Методи багатовимірного статистичного аналізу» є набуття магістрантами базових компетентностей в сфері вирішення завдань, пов'язаних з аналізом емпіричних даних за допомогою методів багатовимірної статистики.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
 - Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
 - Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні завдання і цілі багатомірного статистичного аналізу;
- Знати методики та алгоритми багатомірного статистичного аналізу політичних явищ і процесів;
- Знати методи, що застосовуються для аналізу і обробки багатомірних сукупностей (кореляційний аналіз, метод головних компонент, факторний аналіз).
- Вміти збирати і обробляти багатомірні дані за допомогою статистичних методів;
- Вміти визначати завдання застосування багатомірних статистичних методів для дослідження політичних явищ і процесів;
- Вміти самостійно готувати аналітичні описи політичних систем сучасних держав на основі спеціально розробленої матриці і здійснення їх порівняльного аналізу, використовуючи багатомірні типології.
- Володіти навичками збору і обробки необхідних багатомірних даних;
- Володіти навичками застосовувати на практиці основні методи статистичного аналізу;
- Володіти навичками роботи зі статистичними базами даних (ООН, Всесвітній банк, МВФ та ін.) для їх використання при розробці аналітичних описів політичних систем сучасних держав і побудови їх типологій.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Прикладні політичні дослідження та їх науковий статус.

Тема 2. Методи багатомірного статистичного аналізу: загальні проблеми і методологічні обмеження.

Тема 3. Індекси, рейтинги і дискримінантний аналіз.

Тема 4. Метод головних компонент і метод кластерного аналізу.

Тема 5. Універсальні порівняння політичних систем сучасних держав із використанням кількісних методів аналізу.

Тема 6. Класифікація країн за допомогою рейтингів.

Тема 7. Класифікація країн за методами головних компонент та кластерного аналізу.

Тема 8. Україна у багатомірних класифікаціях.

**Інформація про вибірку навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Аналіз даних у соціально-політичних дослідженнях
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра кібернетики і прикладної математики
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Статистичне моделювання та прогнозування: навчальний посібник/ Під ред. О. В. Расвнєвої. Х.: ВД «Інжек», 2014. 578 с. 2. Статистична обробка даних в системі публічного управління : навч. посіб. / Г.А. Старушенко. Дніпро: ГРАНІ, 2018. 144 с. 3. Димова Г.О., Ларченко О.В. Моделі і методи інтелектуального аналізу даних: навчальний посібник. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2021. 4. Методологія політичних досліджень та прикладний політичний аналіз : навч.-метод. посіб. для здобувачів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 052 «Політологія» [Електронне видання] / уклад. А. В. Козьмініх ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2024. – 80 с. – Режим доступу: https://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/27314 5. Кузьмук О. М. Соціально-політичний консалтинг та соціальна експертиза : методичні рекомендації / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 60 с.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення дисципліни «Аналіз даних у соціально-політичних дослідженнях» полягає у формуванні теоретичних знань і практичних навичок роботи з даними для дослідження соціальних і політичних процесів.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Розуміння ключових концепцій, методів і інструментів аналізу даних у соціально-політичних дослідженнях.
- Знання про джерела даних, методи їх збору, обробки та перевірки достовірності.
- Розуміння принципів статистичного аналізу, регресійного моделювання, кластеризації, аналізу трендів тощо.
- Використовувати сучасні програмні інструменти для аналізу соціальних і політичних даних.
- Формувати й обробляти набори даних для вирішення конкретних дослідницьких задач.
- Виконувати якісний та кількісний аналіз соціальних і політичних процесів.
- Візуалізувати дані (графіки, діаграми, інтерактивні візуалізації) для зручного представлення результатів.
- Проводити інтерпретацію результатів аналізу з урахуванням соціального та політичного контексту.
- Формулювати дослідницькі питання, гіпотези та обирати відповідні методи для їх перевірки.
- Критично оцінювати якість даних та результати аналізу.
- Розробляти рекомендації та висновки на основі отриманих даних.
- Дотримуватися етичних норм роботи з даними, зокрема щодо конфіденційності та правильного представлення інформації.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Аналіз варіаційних рядів.

Тема 2. Оцінювання параметрів розподілу досліджуваної ознаки.

Тема 3. Статистична перевірка гіпотез у соціально-політичних дослідженнях

Тема 4. Статистична перевірка гіпотез про рівність параметрів незалежних нормальних сукупностей.

Тема 5. Критерії узгодженості законів розподілу досліджуваних ознак.

Тема 6. Однофакторний дисперсійний аналіз у соціально-політичних дослідженнях.

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку між ознаками.

Тема 8. Однофакторний регресійний аналіз у соціально-політичних дослідженнях.

Тема 9. Криволінійні регресійні моделі.

Тема 10. Динамічні ряди.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політичні партії і вибори в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки, Публічна політика і управління у країнах Центральної Європи, Етнополітика у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Остапець Ю., Гайданка Є., Ключкович А., Марадик Н. Еволюція партійних систем країн Вишеградської четвірки. Ужгород, 2014. 256 с. 2. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М. Лендшел. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2016. 464 с. 3. Остапець Ю., Мартинкович М. Характеристика партійного ландшафту країн Європейського Союзу за результатами парламентських виборів 2022 року. <i>Регіональні студії</i> . 2023. № 33. С. 82–93. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. 5. Остапець Ю., Ключкович А. Електоральні результати праворадикальних партій на виборах до Європейського парламенту 6-9 червня 2024 року. <i>Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія</i> . 2024. Випуск 19. С. 137–148. 6. The European Elections Monitor. URL: https://www.robert-schuman.eu/ua/presentation (дата звернення 05.01.2025). 7. Parties and Elections in Europe. URL: http://www.parties-and-elections.eu/index.html (дата звернення 05.01.2025)
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни ознайомлення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з теоретичними знаннями щодо виникнення, утворення, діяльності політичних партій та особливостей електоральних процесів у країнах Центральної Європи.

Відповідно до освітньої програми 052 «Політологія», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти;
- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію,
- спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях;
- вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти і після опанування навчальної дисципліни:

- Вміти застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності у контексті проведення досліджень, пов'язаних з вивченням електоральних процесів та процесів партійного будівництва у країнах Центральної Європи;
- Критично осмислювати особливості партійного будівництва та формування урядових коаліцій у країнах Центральної Європи, принципи здійснення влади та публічної політики;
- Застосовувати ефективні моделі партійного та виборчого менеджменту, зокрема апробовані в країнах Центральної Європи, у практичній політичній, професійній (консалтинговій, аналітичній, експертній, комунікаційній) діяльності, володіючи знаннями про закономірності та особливості розвитку партійних та виборчих систем.
- Враховувати при вивченні політичних партій, партійних систем, виборчих процесів етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Виборчі системи і партії в електоральному процесі: методологія дослідження.

Тема 2. Соціополітичні поділи в країнах Центральної Європи та їх вплив на електоральну конкуренцію та конфігурацію партійних систем.

Тема 3. Інституційні характеристики країн Центральної Європи.

Тема 4. Сім'ї політичних партій країн Європейського Союзу.

Тема 5. Особливості формування та функціонування партійних систем країн Центральної Європи.

Тема 7. Виборчі системи країн Центральної Європи.

Тема 8. Парламентські вибори в країнах Центральної Європи та їх вплив на конфігурацію партійних систем (2020-2025)

Тема 9. Вибори до Європейського парламенту 6-9 червня 2024 року: причини успіху праворадикальних партій та характеристика фракційної структури парламенту

Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політичний та технічний аспекти євроінтеграції країн Центральної Європи, Західних Балкан та України
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Інформаційно-аналітична діяльність у політиці; Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; європейські та національні нормативно-правові документи; офіційні сайти Європейського Союзу; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Гумба Н., Гайдай Д. Досвід євроінтеграції Західних Балкан і висновки для України. К., 2021. 35 с. URL: https://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Western-Balkans_ukr.pdf 2. Європейський Союз у мінливому світі: Монографія / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова та ін.; за ред. В.В. Копійки. К.: О. Зень, 2022. 219 с. 3. ЕУКраїна. Урядова кампанія за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні. URL: https://association4u.in.ua/ 4. European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations (DG NEAR). URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/index_en?prefLang=uk 5. European Western Balkans. URL: https://europeanwesternbalkans.com 6. Qorraj G., Kacani J., Kopani S., Hatidza Jahic H., Renata Petrevska Nechkoska R., Western Balkan's attitudes regarding the EU Integration. <i>Regional Science Policy & Practice</i> . 2024. URL: https://doi.org/10.1016/j.rspp.2024.100167 The EU and the Western Balkans: towards a common future. <i>The Diplomatic Service of the European Union</i> . URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-and-western-balkans-towards-common-future_en
Форма проведення занять	Лекції, практичні – у формі презентацій, дискусій, колоквіумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є аналіз та засвоєння теоретичних та практичних засад євроінтеграційних процесів, передумов, особливостей інтеграції держав Центральної Європи, Західних Балкан та України, ролі політичної волі, нормативних, інституційних та технічних аспектів цих процесів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Вміння працювати у міжнародному контексті
- Отримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- володіти понятійним апаратом та знаннями про теоретико-концептуальні засади європейської інтеграції;
- аналізувати процес формування Європейського Союзу, особливості етапів розширення, необхідних організаційних трансформацій;
- давати характеристику принципам формування, структурі, повноваженням інституцій та органів ЄС;
- знати інструменти та механізми реалізації регіонального співробітництва ЄС з окремими регіонами та державами;
- вміти прогнозувати перспективні сценарії розвитку інтеграційних процесів, виходячи з існуючих тенденцій та закономірностей; висловлювати та аргументувати власний погляд на політику ЄС, в тому числі і стосовно України.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття та сутність інтеграції у міжнародних процесах.

Тема 2. Методологія розширення Європейського Союзу та сучасний формат його функціонування.

Тема 3. Спільні політики Європейського Союзу.

Тема 4. Інструменти передвступної допомоги Європейського Союзу.

Тема 5. Передумови та особливості розширення Європейського Союзу 2004 та 2007 років: досвід для країн-кандидатів.

Тема 6. Євроінтеграція Західних Балкан. Суперечки між кандидатами та членами Європейського Союзу.

Тема 7. Переваги та недоліки вступу до ЄС для Західних Балкан: уроки для України.

Тема 8. Україна на шляху до Європейського Союзу.

Тема 9. Особливості секторальної інтеграції України.

Тема 10. Євроінтеграція в умовах війни.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Спільні політики та компетенції Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Інформаційно-аналітична діяльність у політиці; Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; європейські та національні нормативно-правові документи; офіційні сайти Європейського Союзу; електронні файли лекцій та презентації, зокрема: 1. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самостійної роботи / М. Р. Аракелян, Ю. Ю. Акіменко та ін.; за ред. Х. Н. Безруза; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2024. 173 с. URL: https://doi.org/10.32837/11300.27702 2. Європейський Союз: навч. посіб. / [А. О. Бояр, Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.]; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/European_Union_textbook_0.pdf 3. European Commission. https://commission.europa.eu/index_en 4. European Parliament. https://www.europarl.europa.eu/portal/en 5. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en?prefLang=uk
Форма проведення занять	Лекції, практичні – у формі презентацій, дискусій, колоквіумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є аналіз та засвоєння практичних механізмів функціонування Європейського Союзу, зокрема особливостей розробки та прийняття рішень, формування та реалізації спільних політик Європейського Союзу. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні кометентності:

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
- Вміння працювати у міжнародному контексті

- Отримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності **спеціальні (фахові) компетентності:**
- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні
- Здатність формувати та реалізовувати публічну політику на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- володіти понятійним апаратом та знаннями про теоретико-концептуальні засади європейської інтеграції;
- аналізувати процес формування та функціонування Європейського Союзу;
- давати характеристику праву ЄС, принципам формування, структурі, повноваженням інституцій ЄС;
- знати механізми та інструменти розробки й прийняття рішень у ЄС;
- розуміти особливості формування та практичної реалізації основних спільних політик Європейського Союзу, зокрема економічної, екологічної, зовнішньої та ін.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Європейський Союз як унікальне регіональне інтеграційне утворення

Тема 2. Внутрішня структура ЄС

Тема 3. Процедура розробки та прийняття рішень в ЄС

Тема 4. Компетенції та спільні політики Європейського Союзу.

Тема 5. Єврозона та Шенгенська зона: критерії участі

Тема 6. Економічна інтеграція

Тема 7. Аграрна політика ЄС та захист прав споживачів

Тема 8. Європейський зелений курс

Тема 9. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС

Тема 10. Політика розширення ЄС.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Міграційна політика Європейського Союзу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Публічна політика та управління в країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: <ol style="list-style-type: none"> 1. Демчишина В.Р. Принципи міграційної політики Європейського Союзу. Часопис Київського університету права. 2018. №4. С. 325-328. 2. Заставна О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського Союзу. <i>Міжнародне право</i>. 2021. №1. С.276-281. 3. Левандовскі К. М. Тимчасовий захист та статус біженця в контексті української кризи. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2022 № 55. С. 88-93. 4. Міграційна політика Європейського союзу: виклики та уроки для України / О. А. Малиновська. К. : НІСД, 2014. 48 с. 5. Мельник Ю.П. Міграційна політика ЄС в контексті військових дій в Україні та світі. <i>Науковий журнал «Політик»</i>. 2024. В.1. С. 169-173. 6. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. <i>Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна</i>. 2017. № 6. С. 54-57. 7. Чернега О.Б., Яковенко Ю.В. Міграційна політика ЄС: тенденції формування міграційних потоків та механізми вдосконалення. <i>Економіка та суспільство</i>. 2020. №22. С.74-79.
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення дисципліни «Міграційна політика Європейського Союзу» є набуття магістрантами цілісного і комплексного уявлення про реалізацію спільної міграційної політики на рівні ЄС (про її завдання, напрями, правові, політичні та інституційні механізми),

поглиблення знань особливостей процесів інтеграції та комунітаризації в сфері міграційної політики та політики надання притулку в ЄС.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів

вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації.
- = Вміння працювати у міжнародному контексті.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- = Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Знати основні тенденції та фактори міграції в ЄС.
- = Знати основні концепції та підходи політики ЄС в сфері регулювання внутрішньої і зовнішньої міграції.
- Знати мету і принципи міграційної політики в країнах ЄС.
- Вміти здійснювати аналіз основних правових та політичних документів і програм ЄС у сфері міграційної політики та політики надання притулку.
- Вміти проводити політичний і порівняльний аналіз діяльності ЄС в сфері регулювання внутрішньої та зовнішньої міграції.
- Вміти виявляти проблеми реалізації міграційної політики в країнах ЄС, давати аналітичну оцінку політиці ЄС і формулювати рекомендації для України.
- Володіти навичками вивчення статистичних даних щодо міграційних процесів.
- Володіти навичками оцінки можливих ризиків і обмежувальних заходів міграційної політики.
- Володіти навичками публічних виступів і презентацій.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Становлення і розвиток міграційної політики Європейського Союзу.

Тема 2. Міграційна ситуація в Європі в 1950-1970-х рр. XX століття.

Тема 3. Нормативно-правові основи регулювання міграції в Європейському Союзі.

Тема 4. Міграційна політика Європейського Союзу на сучасному етапі : основні напрямки.

Тема 5. Права і статус легальних мігрантів в ЄС.

Тема 6. Політика ЄС в сфері надання притулку.

Тема 7. Політика ЄС по боротьбі із нелегальною міграцією.

Тема 8. Вплив міграції на політичну та соціально-економічну стабільність в країнах ЄС.

Тема 9. Міграційна політика країн Вишеградської групи.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політика популізму у країнах Вишеградської Четвірки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Публічна політика та управління в країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; підручники, посібники та монографії, зокрема: 1. Гайданка Є.І. «Твердий» і «м'який» партійний євроскептицизм у сучасній Польщі. Грані. 2022. 25(6). С. 80–84. 2. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії. Монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с. 3. Інтеграційні виміри трансформації пострадянського простору: монографія. За ред. А.Г. Бульвінського. К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. 560 с. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. 5. Haydanka Y. Electoral and Citizen's View on Euroscepticism in Transitional Society: the Case of the Czech Republic. Online Journal Modelling the New Europe. 2020. No 33. P. 111–133. 6. Nations in Transit. Freedom House. URL: https://freedomhouse.org/report/nations-transit
Форма проведення занять	Лекція, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчального курсу полягає у ознайомленні студентів із сутністю та типологією популізму у сучасній Центральній Європі, а також формування у студентів вмінь і навичок для визначення і запобігання популізму у вітчизняній політичній системі.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у процесі професійної та наукової комунікації.
 - Спроможність працювати у міжнародному контексті .
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Критично осмислювати принципи здійснення влади популістськими урядами у країнах Вишеградської четвірки.
- Застосовувати кращі практики протидії російській дезінформації в діяльності органів публічної влади Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.
- Враховувати вплив на радикалізацію суспільств центральноєвропейських країн через маніпулювання окремими питаннями етнічної, релігійної та культурної ідентичностей.
- Враховувати при розробці публічної політики в органах публічної влади особливостей політичної культури та ментальності, які сприяють формуванню консервативних та популістських тенденцій у політиці країн Вишеградської четвірки.
- Застосовувати сучасні технології протидії популізму на основі провідних інформаційно-комунікативних технологій у публічній політиці країн Центральної Європи та України.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Криза демократії у країнах Вишеградської четвірки. «Постінтеграційний синдром».

Теми 2–4. Основні форми «неліберальної демократії» у центральноєвропейських країнах. Траєкторії гібридних режимів.

Тема 5. Партійний популізм у країнах Вишеграду.

Тема 6. Громадський популізм у країнах Вишеграду. Соціологія «Євробарометрів».

Тема 7. Особливості євроскептицизму у Польщі, Угорщині, Словаччині та Чехії. «Твердий» та «м'який» євроскептицизм у країнах ЦЄ.

Тема 8. Модель польського популізму. «Право і справедливість». Польська модель праворадикального популізму.

Тема 9. Модель угорського популізму. Орбанізм. Радикалізація угорської політики.

Тема 10. Модель словацького популізму. Мечіяризм, фіцизм. Праворадикальний спектр словацької політики.

Тема 11. Модель чеського популізму. Комуністи, «пірати», електоральна універсальність Андрея Бабіша. Чеська модель євроскептицизму.

Тема 12. Контекст російсько-української війни та популізм у країнах ЦЄ.

Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
 для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
 на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Політичні аспекти ідентичностей у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки, Етнополітика у країнах Центральної Європи, Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, навчально-методичні матеріали, наукові праці включно: 1. Вегеш І. Свобода людини в контексті віртуалізації суспільства: виклики та загрози. <i>Філософські студії в контексті постсучасних знань: теорія, методологія, методика</i> : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 12-14. 2. Вишневська А. М., Петренко К. В. Вплив глобалізації на міграційні процеси у світі та Європі. <i>Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"</i> , 2022. С. 34-39. 3. Vehesh I. The Concept of Tolerance and its Relevance in Ukraine. <i>Proactive Tolerance. The Key to Peace</i> / Markus Vogt, Arnd Kuppers (Eds.). Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, Germany, 2021. P. 215-225. 4. Bauer T., Zimmermann K. Causes of international migration: a survey. <i>Crossing Borders</i> . Routledge. 2018. P. 111–144. 5. Galston W. A. <i>Anti-Pluralism: The Populist Threat to Liberal Democracy</i> . New Haven: Yale University Press, 2018. 158 p. 6. Pavone T. Political Culture and Democratic Homeostasis: A Critical Review of Gabriel Almond and Sidney Verba's <i>The Civic Culture</i> ". Princeton University. 2014.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із особливостями формування, еволюції та взаємодії політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Вміти аналізувати специфіку актуалізації ідентичностей у політичному просторі Центральної Європи.
- Визначати історико-культурні та політичні фактори, які впливають на формування та розвиток політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Розуміти особливості та основні принципи політики ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати вплив етнокультурних та етноконфесійних чинників на формування політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати та прогнозувати соціально-політичні явища в країнах Центральної Європи крізь призму політики ідентичності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття «ідентичність» та «політика ідентичності».

Тема 2. Теоретико-методологічні підходи дослідження ідентичностей у політичній науці.

Тема 3. Виникнення та основні етапи розвитку політичних ідентичностей у Центральній Європі.

Тема 4. Політична ідентичність крізь призму соціальної структури та соціальної стратифікації суспільства.

Тема 5. Вплив процесів міграції на формування політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Вплив популізму на формування та розвиток політичних ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Конфлікти ідентичностей в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Характеристика та шляхи розвитку політичних ідентичностей в Україні.

Тема 9. Політика ідентичностей та ліберальна демократія у XXI ст.

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Виклики громадянській культурі у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Методологічні підходи сучасної політичної науки, Етнополітика у країнах Центральної Європи, Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання, навчально-методичні матеріали, наукові роботи включно: 1. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 536 с. 2. Джудіс Дж. Б. Великий вибух популізму. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2017. 192 с. 3. Almond G., Verba S. The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Princeton University Press, 1963. 574 p. 4. Dobos G. Hungary: The Impact of Populism on the Party System (2000-2020). Impacts of Populism on the Party Systems. 2021. P. 1–13. 5. Lipiński A. Poland: The Impact of Populism on the Party System (2000-2020). Impacts of Populism on the Party Systems. 2021. P. 14–25.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти із особливостями розвитку громадянської культури в країнах Центральної Європи, а також із ключовими ризиками та загрозами громадянській культурі у цих країнах.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Дотримання засад толерантності та поваги до різноманітності і мультикультурності.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічної політики європейських країн у практичній професійній діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Розуміти особливості функціонування політичної культури та критично осмислювати феномени громадянської культури суспільства.
- Визначати фактори, які впливають на формування та розвиток громадянської культури в країнах Центральної Європи.
- Розуміти особливості функціонування та ключові принципи реалізації публічної політики, а також її вплив на громадянську культуру в країнах Центральної Європи.
- Вміти аналізувати вплив етнокультурних та етноконфесійних чинників на формування громадянської культури в країнах Центральної Європи.
- Вміти здійснювати прогнозування щодо розвитку ключових тенденцій громадянської культури центральноєвропейських суспільств.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Сутність, структура і функції громадянської культури.

Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку громадянської культури в країнах Центральної Європи.

Тема 3. Концепції громадянської культури.

Тема 4. Моделі громадянської культури в країнах Центральної Європи.

Тема 5. Популізм як фактор впливу на громадянську культуру.

Тема 6. Процеси масовізації та громадянська культура в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Праві рухи як загроза громадянській культурі в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Громадянська культура крізь призму інтеграції та глобалізації.

Тема 9. Вплив міграційних процесів на громадянську культуру в країнах Центральної Європи.

**Інформація про вибірккову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибіркових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові акти, зокрема: 1. Ключкович А. Перехід до демократії в Словаччині: динаміка та суперечності суспільно-політичних трансформацій: монографія. Ужгород: АУТДОР-ШАРК, 2019. 416 с. 2. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. Теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні: монографія. Львів, 2002. 275 с. 3. Лендзел М. О. Місцева демократія у країнах Центральної і Східної Європи: Монографія. Ужгород: Мистецька лінія, 2011. 688 с. 4. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці 20-го на початку 21го століть: колективна монографія за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; [Каф.політ.ідержупр.;Ужгород. нац. у-те т.] Ужгород: Поліграфцентр “Ліра”, 2023. 680 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою викладання дисципліни «Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи» є формування у слухачів розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути в країнах Центральної Європи, здійснення огляду основних теоретико-методологічних підходів до аналізу громадянського суспільства, визначення його структури, функцій та впливу на органи державної влади і органи місцевого самоврядування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність генерувати нові ідеї та креативність;
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- Здатність комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня та громадськістю.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях;
- Здатність вирішувати задачі політико-адміністративного рівня та менеджменту на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях;
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічного управління, регіональної політики, місцевого самоврядування партійного та виборчого менеджменту у країнах Центральної Європи у практичній професійній діяльності в Україні;
- Вміння аналізувати загальні та специфічні тенденції розвитку громадянського суспільства, його культурні особливості, ефективно комунікувати з неурядовими організаціями та групами інтересу, визначати основні потреби та проблеми у цій сфері;
- Спроможність застосовувати методіку аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики загалом для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку різних рівнів політичної сфери.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
- Застосовувати кращі практики діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.
- Враховувати у дослідницькій та консультативній діяльності етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону, їх вплив на публічну політику та політичний менеджмент, в тому числі в контексті антикризового управління.
- застосовувати глобальний, міжнародний регіональний контекст до аналізу політичних явищ, відносин та тенденцій у політичній сфері України, розробляти прогнози та моделі розвитку різних сфер політичного та публічного життя, використовуючи досвід центральноєвропейських країн.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності інститутів громадянського суспільства країн Центральної Європи та використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань в українських реаліях, готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Громадянське суспільство в країнах Центральної Європи як об'єкт політологічного аналізу: сутнісні характеристики та класифікація.

Тема 2. Перехід до демократії: порівняльні можливості розбудови громадянського суспільства в країнах Центральної Європи.

Тема 3. Плюралізм інтересів і громадянське суспільство: громадська самоорганізація як ефективний засіб задоволення суспільних інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 4. Взаємовплив груп інтересів та громадянського суспільства на розвиток демократії у країнах Центральної Європи.

Тема 5. Громадські об'єднання бізнесових структур як впливові суб'єкти громадянського суспільства в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Відносини і взаємовплив громадянського суспільства і держави в країнах Центральної Європи.

Тема 7. Громадянське суспільство як фактор зміцнення національних держав в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Використання досвіду становлення громадянського суспільства в країнах Центральної Європи для розбудови української державності.

**Інформація про вибірково навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.**

Назва дисципліни	Групи інтересів та лобізм у країнах Центральної Європи
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з дисципліни, зокрема: 1.Базілевич Д. Інститут лобіювання в Україні та за кордоном: походження, проблеми, перспективи розвитку : наук.-інформ. вид. / Д. Базілевич, В. Нестерович, В. Федоренко. Київ: ФОП Москаленко О.М. 2015. 111 с. 2. Дягілев О. В. Конституційно-правовий інститут лобізму: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Харків: Майдан. 2011 .252 с. 3. Козинець О.Г. Лобізм у політиці: зарубіжний досвід та українські реалії <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i> . ДВНЗ УжНУ. Ужгород, 2023. №1. с. 68-71.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття.
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів вміння засвоювати знання про сутність лобізму та організаційно-правові механізми впливу груп інтересів на діяльність органів публічної влади в країнах Центральної Європи та підготовка студентів до використання набутих вмінь та навичок для практичної діяльності в українських реаліях.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї та креативність.
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- здатність комунікувати з представниками інших професійних груп різного рівня та громадськістю.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях.
- Здатність вирішувати задачі політико-адміністративного рівня та менеджменту на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.
- Вміння застосовувати форми, інструменти та методи публічного управління, регіональної політики, місцевого самоврядування партійного та виборчого менеджменту у країнах Центральної Європи у практичній професійній діяльності в Україні;
- Вміння аналізувати загальні та специфічні тенденції розвитку громадянського суспільства, його культурні особливості, ефективно комунікувати з неурядовими організаціями та групами інтересу, визначати основні потреби та проблеми у цій сфері;
- Спроможність застосовувати методіку аналізу великих масивів інформації, політичної діагностики загалом для оцінки, прогнозування, моделювання розвитку різних рівнів політичної сфери.

Крім того, вивчення вказаної вибіркової навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці основних тенденцій розвитку сучасних напрямів та форм діяльності груп інтересів та лобістських структур зарубіжних країн, використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань в українських реаліях та набувати вміння давати оцінку впливовості центральних та регіональних політичних та фінансово-олігархічних груп, готувати повідомлення, виступи, наукові статті на вказану проблематику.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень
- Вміти застосовувати кращі практики діяльності органів влади, територіальних громад, політичних та громадських організацій, аналітичних та інших професійних структур Центральної Європи у практичній діяльності в Україні.
- Враховувати у дослідницькій та консультативній діяльності етнокультурні, етноконфесійні та етнопсихологічні параметри населення, зокрема центральноєвропейського регіону, їх вплив на публічну політику та політичний менеджмент, в тому числі в контексті антикризового управління.

- Застосовувати глобальний, міжнародний регіональний контекст до аналізу політичних явищ, відносин та тенденцій у політичній сфері України, розробляти прогнози та моделі розвитку різних сфер політичного та публічного життя, використовуючи досвід центральноєвропейських країн.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)

Тема 1. Групи інтересів в країнах Центральної Європи: сутнісні характеристики та класифікація.

Тема 2. Організація групових інтересів. Способи та механізми впливу на владні структури.

Тема 3. Моделі групової політики для захисту індивідуальних інтересів. Прояви та джерела клієнтелізму в постсоціалістичних країнах.

Тема 4. Плюралізм інтересів і громадянське суспільство: громадська самоорганізація як ефективний засіб задоволення суспільних інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 5. Концептуальні засади аналізу механізмів лобістської діяльності: порівняльна характеристика форм лобізму в країнах Центральної Європи.

Тема 6. Правові механізми регламентації участі груп інтересів та лобістської діяльності у публічній політиці країн Центральної Європи.

Тема 7. Громадські об'єднання бізнесових структур як впливові суб'єкти просування інтересів в країнах Центральної Європи.

Тема 8. Використання досвіду правового регулювання лобізму країн Центральної Європи для розробки закону України «Про лобізм».

**Інформація про вибіркову навчальну дисципліну
циклу професійної підготовки**
для кафедрального каталогу вибірових навчальних дисциплін
на 2025/2026 н.р.

Назва дисципліни	Аналіз та управління політичними кризами
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1 рік
Семестр	1 або 2 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Інформаційно-аналітична діяльність у політиці; Публічна політика та управління у країнах Центральної Європи;
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра політології і державного управління
Інформаційне забезпечення	Сайт електронного навчання; навчально-методичні матеріали, навчальні посібники і підручники з проблематики дисципліни; національні та міжнародні нормативно-правові документи; електронні файли лекцій та презентації. Зокрема: 1. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с. 2. Кризи політичного розвитку в Україні: причини, зміст і способи нівелювання: монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Р. В. Балабан, С. Г. Брехаря, Л. Л. Кияниця, О. Ю. Кондратенко, Н. В. Кононенко, Т. М. Ляшенко. Київ:, 2022. 352 с. 3. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016.120 с. 4. Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України: аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.]; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ: НІСД, 2020. 84 с. 5. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні та світі: монографія / Г.П. Щедрова, І.А. Єремєєва, Д.В. Прошин, Р.М. Ключник, Н.М. Волвенко; за ред. Г.П. Щедрової. Дніпро, 2018. 148 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські – у формі презентацій, дискусій, колоквиумів) заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про сутність

поняття «криза», «антикризовий менеджмент» та інших релевантних категорій, методологію та технології процесів оцінки, прогнозування, передбачення криз, оцінки ризиків та загроз, які можуть стати причиною кризи в політичній чи соціальній площині, ознайомлення з практичними навичками щодо управління кризами, прийняття рішень в кризових умовах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності:

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності:

- Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- Спроможність комплексно використовувати нормативну та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

- знати принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів;
- володіти знаннями про особливості ризик-менеджменту, аналізу, врегулювання, вирішення, попередження, керування внутрішньополітичними та міжнародними конфліктами та кризами;
- вміти приймати ефективні рішення з питань політики та управління, пропонувати альтернативи у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток подій в даних умовах; визначати можливі причини та імовірні наслідки;
- розробляти рекомендації щодо врегулювання і попередження конфліктів та криз, зокрема і міжнародного характеру, збереження стабільності;
- виконувати інформаційно-аналітичну, консалтингову, експертну діяльність в контексті антикризового менеджменту, володіти навичкам політичної діагностики, прогнозування та моделювання

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Міжгалузеве трактування поняття «криза». Політичні кризи.

Тема 2. Кризи у державному управлінні.

Тема 3. Роль політичної аналітики в управлінні політичними кризами.

Тема 4. Антикризова стратегія. Антикризові політичні технології.

Тема 5. Кризові комунікації та роль інформації у кризово-комунікаційному реагуванні.

Тема 6. Розробка та прийняття управлінських рішень у кризовій ситуації.

Тема 7. Механізми антикризового управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Тема 8. Національні практики оцінювання ризиків і загроз.

Тема 9. Кризи політичного характеру в Україні та світі. Національні моделі антикризового менеджменту.